

Warszawa, 19.04.2001 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO/321732/99/II/DZ

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Prof. dr Lech Kaczyński
Minister Sprawiedliwości -
Prokurator Generalny
Aleje Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

W dniu 19 lipca 1999 roku w Genewie podczas 66. Sesji, Komitet Praw Człowieka po rozpatrzeniu IV okresowego sprawozdania Polski z przestrzegania postanowień Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, sformułował pod adresem Rządu RP uwagi i zalecenia dotyczące, między innymi, procedury karnej.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Obywatelskich w wystąpieniu z dnia 7 października 1999 roku skierowanym do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego zwrócił uwagę, na następujące zagadnienia:

1. W ocenie Komitetu Praw Człowieka polskie uregulowania dotyczące kwestii czasu trwania tymczasowego aresztu stoją w sprzeczności z art. 9 ust. 3 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, a Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wymaga, by każdy środek pozbawiający jednostkę wolności pozostawał w zgodzie z celem art. 5 ust. 3 statuującego - analogicznie jak w art. 9 ust. 3 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych - prawo do osądzenia w rozsądnym terminie albo zwolnienia na czas postępowania, a tym samym prawo do ograniczonego czasu trwania aresztu tymczasowego. Z tych względów

należałoby - zdaniem Rzecznika - przeanalizować nie tylko problem przedstawiony przez Komitet ale i to, jak w praktyce funkcjonują przepisy dotyczące czasu trwania aresztu tymczasowego.

2. Komitet Praw Człowieka wyraził zaniepokojenie informacją Rządu RP o zakresie jurysdykcji sądów wojskowych nad osobami cywilnymi - oczekując znowelizowania lub uchylecia stosownych uregulowań Kodeksu postępowania karnego. Odnosząc się do tego zagadnienia Rzecznik Praw Obywatelskich zaprezentował pogląd, iż poddanie kognicji sądów wojskowych spraw dotyczących osób cywilnych może mieć miejsce jedynie w czasie wojny.

W odpowiedzi z dnia 29 grudnia 1999 roku (nr P.I. 4012/2/99) Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny stwierdził, iż nie można uznać za trafną uwagę Komitetu, że polskie uregulowania dotyczące kwestii czasu trwania aresztu tymczasowego stoją w sprzeczności z art. 9 ust. 3 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny nie zgodził się także z uwagą Komitetu Praw Człowieka, o zbyt szerokiej jurysdykcji sądów wojskowych nad osobami cywilnymi oraz z zaleceniem znowelizowania w tym zakresie albo anulowania odnośnych regulacji zawartych w Kodeksie postępowania karnego. Minister Sprawiedliwości poinformował nadto Rzecznika, że problematyka związana z kognicją sądów wojskowych będzie przedmiotem prac Zespołu do spraw nowelizacji kodyfikacji karnej.

W dniu 17 stycznia 2000 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierował wystąpienie do Prezesa Rady Ministrów, w którym wyraził pogląd, że nie realizowanie zaleceń Komitetu, a zarazem nie podejmowanie z nim dyskusji na temat interpretacji przepisów Paktu, z którą Państwo Polskie nie zgadza się, może prowadzić do zarzutu, że Polska nie wykonuje w pełni swych obowiązków wynikających z ratyfikacji Paktu. Rzecznik zwrócił się jednocześnie o podjęcie działań mających na celu zmianę tego stanu rzeczy.

Odpowiadając na powyższe wystąpienie Prezes Rady Ministrów przy piśmie z dnia 31 maja 2000 r. przedłożył Rzecznikowi Praw Obywatelskich informację

Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego z dnia 26 kwietnia 2000 r. dotyczącą realizacji przez Polskę zadań wynikających z ratyfikacji Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, wykonywanych przez Ministra Sprawiedliwości. W informacji tej Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny ponownie nie podzielił zaleceń Komitetu odnoszących się m. in. do potrzeby ograniczenia czasu trwania aresztów tymczasowych i wyłączenia spod kognicji sądów wojskowych spraw osób cywilnych. Nadto Premier R.P w swojej odpowiedzi podkreślił, że polecił przeprowadzenie dodatkowych analiz dotyczących zaleceń Komitetu.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie mnie o wynikach przeprowadzonych analiz oraz, czy omawiane zalecenia Komitetu Praw Człowieka znalazły odzwierciedlenie w przygotowanej przez resort sprawiedliwości nowelizacji prawa karnego.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll